

ODŮVODNĚNÍ

A. Obecná část

1. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy, odůvodnění jejích hlavních principů

Návrh změny vyhlášky č. 429/2009 Sb., o stanovení náležitostí plánu pro nakládání s těžebním odpadem, včetně hodnocení jeho vlastností a některých dalších podrobností k provedení zákona o nakládání s těžebním odpadem byl připraven v souladu s Plánem přípravy vyhlášek ústředními orgány státní správy na rok 2017. Cílem novely je specifikace náležitostí plánu pro nakládání s těžebním odpadem, a to s ohledem na činnost prováděnou při nakládání s těžebním odpadem a s ohledem na místo nakládání s těžebním odpadem. Dále je novelou doplněn způsob hodnocení vlastností těžebního odpadu o vyhodnocení oxidačních vlastností a možností geochemických změn v tělese odvalu a doplnění potenciálního ohrožení života o faktor možného narušení konstrukce odvalů vznikem kaverny v tělese odvalu. Navrhovaná změna vychází mj. i z legislativního výstupu projektu č. TBO 020CBU001 programu TAČR BETA “Výzkum a vývoj v oblasti využívání surovinových zdrojů ČR, zejména energetických surovin“.

2. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem ČR a se zákonem, k jehož provedení je právní úprava navržena, včetně souladu se zákonným zmocněním k jejímu vydání

Navržená novela vyhlášky je v souladu s ústavním pořádkem České republiky a se zákonem, k jehož provedení je navržena. Vychází ze zásad uvedených v Ústavě České republiky a v Listině základních práv a svobod, zejména ze zásady zákonnosti uvedené v čl. 2 odst. 3 Ústavy a čl. 4 Listiny a ze zásady zákonného výkonu veřejné moci uvedené v čl. 2 Listiny. Zmocnění k vydání vyhlášky a jeho meze jsou dány v ustanovení § 25 odst. 2 zákona č. 157/2009 Sb., o nakládání s těžebním odpadem a o změně některých zákonů (dále jen „zákon č.157/2009 Sb.“).

3. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie a mezinárodními smlouvami, jimiž je ČR vázána

Navrhovaná právní úprava je podle názoru předkladatele v souladu s mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána, a s právem Evropské unie, zejména se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2006/21/ES, Rozhodnutím Komise 2009/337/ES ze dne 20. dubna 2009, kterým se určují kritéria pro klasifikaci zařízení pro nakládání s odpady v souladu s přílohou III směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/21/ES o nakládání s odpady z těžebního průmyslu, Rozhodnutím Komise 2009/359/ES ze dne 30. dubna 2009, kterým se doplňuje definice inertního odpadu v rámci provádění čl. 22 odst. 1 písm. f) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/21/ES o nakládání s odpady z těžebního průmyslu, a Rozhodnutím Komise 2009/360/ES ze dne 30. dubna 2009, kterým se doplňují technické požadavky pro popis vlastností odpadu stanovené směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2006/21/ES o nakládání s odpady z těžebního průmyslu, které byly implementovány zákonem č. 157/2009 Sb. a prováděcími vyhláškami č. 428/2009 Sb. a 429/2009 Sb. Novela vyhlášky není implementační předpis, ale vzhledem k tomu, že vyhláška č. 429/2009 Sb. byla notifikována a navržená úprava se týká některých již notifikovaných ustanovení, podléhá notifikaci i předkládaná novela. Tato novela byla notifikována jako technický předpis ve smyslu nařízení vlády č. 339/2002 Sb. Rozsah a obsah novely zachovává plnou slučitelnost s výše uvedenými předpisy Evropské unie.

4. Zhodnocení platného právního stavu a odůvodnění nezbytnosti jeho změny

Vyhláška č. 429/2009 Sb., o stanovení náležitostí plánu pro nakládání s těžebním odpadem včetně hodnocení jeho vlastností a některých dalších podrobností k provedení zákona o nakládání s těžebním odpadem, nebyla za 8 let své účinnosti novelizována. V souvislosti s poznatky získanými státní báňskou správou ve správní a kontrolní činnosti a v návaznosti na výsledky projektu vědy a výzkumu a z podnětů hornických organizací vznikla potřeba novelizace vyhlášky s cílem detailněji upravit náležitosti plánu pro nakládání s těžebním odpadem dle prováděné činnosti.

5. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel; dopady na životní prostředí

Návrh vyhlášky nemá finanční dopad na státní rozpočet ani na ostatní veřejné rozpočty, neboť nezakládá správním úřadům nové kompetence; pouze upřesňuje ty, které již byly stanoveny zákonem. Navržená úprava nemá finanční dopad na podnikatelské prostředí. Stanovené povinnosti, které organizace provádějící hornickou činnost nebo činnost prováděnou hornickým způsobem musí dodržovat, zůstanou prakticky nezměněné, dojde pouze k dílčím úpravám a zpřesněním tak, aby došlo k zjednodušení a zpřesnění správní a následně kontrolní činnosti jak na straně státní báňské správy, tak i v případě podnikatelských subjektů nakládajících s těžebním odpadem. Vzhledem k technickému charakteru předmětné právní úpravy navrhovatel nepředpokládá žádné sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel (osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, ženy, mladiství) ani dopady na životní prostředí.

6. Zhodnocení současného stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Materiál neobsahuje žádné ustanovení, které by bylo v rozporu se zákazem diskriminace. Dopad na rovnost žen a mužů je neutrální.

7. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaná právní úprava je v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Materiál nezvyšuje množství zpracovávaných osobních údajů ani nemění způsob nakládání s nimi.

8. Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaná právní úprava neobsahuje ustanovení, která by byla předmětem korupčního rizika. Předkládaný návrh nerozšiřuje kompetence orgánů veřejné správy.

9. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Dopad na bezpečnost nebo obranu státu není pro navrhovanou novelu vyhlášky relevantní.

10. RIA

Ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu a předseda Legislativní rady vlády schválil Plán přípravy vyhlášek ústředními orgány státní správy na rok 2017, do kterého byla novela zařazena bez povinnosti zpracování RIA.

B. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K Čl. I

K bodu 1 (§ 2 odst. 6)

Do způsobu hodnocení vlastností těžebního odpadu, konkrétně geochemického chování těžebního odpadu, je navrženo doplnit požadavek na vyhodnocení oxidačních vlastností (oxidace vedoucí např. k samovznícení) a možností geochemických změn v tělese úložného místa. Výsledky vyhodnocení oxidačních vlastností a možností geochemických změn v tělese úložného místa jsou rozhodné pro pregnantní předpověď vývoje chemických vlastností průsaků v čase a pro celkové upřesnění informace o geochemickém chování těžebního odpadu ve vztahu k životnímu prostředí.

K bodu 2 (§ 7 odst. 2 písm. i)

V § 7 odst. 2 se doplňuje další faktor potenciálního ohrožení života, a to možnost vzniku kaverny. Kavernami jsou myšleny vnitřní prostory (dutiny) v tělese úložného místa (odvalu), které vznikly druhotně, tzn. až po navršení a zhutnění tělesa odvalu. K jejich vzniku nedošlo primárně při zakládání úložného místa, ale až sekundárně, a to např. zhutněním, vyhořením, erozí, rozkladnými procesy aj.

K bodu 3 (§ 11 odst. 1 písm. d)

Důvodem doplnění textu je upřesnění kritéria pro charakteristiku inertního těžebního odpadu po těžbě uranových rud. Opakované testy vyluhovatelnosti prokazují, že materiály v pevné chemické vazbě se chovají jako inerty a nepředstavují tedy riziko pro životní prostředí.

K bodu 4 (§ 12)

Z dosavadní správní činnosti státní báňské správy a na základě provozní praxe organizací provozujících úložná místa s těžebním odpadem vzešel požadavek na upřesnění a doplnění náležitostí plánu pro nakládání s těžebním odpadem.

Ustanovení § 12 je rozděleno na tři druhy činností při nakládání s těžebním odpadem z důvodu odlišných požadavků na plán pro nakládání s těžebním odpadem podle způsobu, jak bude s těžebním odpadem nakládáno, a zda bude nakládáno na úložném místě nebo mimo něj. Stávající právní úprava předpokládala vypracování plánu pro nakládání s těžebním odpadem prakticky jen při ukládání těžebního odpadu na úložné místo. Předložený návrh vymezuje požadavky na náležitosti plánu pro nakládání s těžebním odpadem dle prováděné činnosti, tj. ukládání na úložné místo, mimo úložné místo a odebírání těžebního odpadu z místa uložení.

První odstavec upřesňuje náležitosti plánu pro nakládání s těžebním odpadem při ukládání těžebního odpadu na úložné místo. Nově se zakotvuje požadavek doplnit plán pro nakládání

s těžebním odpadem o požadavek na platné oprávnění podnikatelského subjektu, který bude s těžebním odpadem nakládat tak, jak to požaduje směrnice 2006/21/EU, aby nakládání s těžebními odpady bylo prováděno pouze odborně způsobilými osobami. Doplnuje se požadavek na projektovou a provozní dokumentaci k zajištění řádného a bezpečného provozu. Ustanovení je nově doplněno o požadavek na mapovou dokumentaci, který sleduje trendy ve vývoji evropského práva, pokud se týká lokalizace míst, kde se nakládá s těžebním odpadem.

Druhý odstavec vymezuje požadavky na plán pro nakládání s těžebním odpadem při nakládání s těžebním odpadem mimo úložné místo a v případech dle § 6 odst. 4 zákona č.157/2009 Sb.; ze stejných důvodů jako v předchozím odstavci je navrženo doplnění plánu pro nakládání s těžebním odpadem o projektovou dokumentaci, na základě, které bude nebo bylo předmětné místo zřízeno, o platné oprávnění podnikatelského subjektu a datum prvního uložení těžebního odpadu., od kterého běží zákonná lhůta.

Třetí odstavec je navrhován pro odebrání těžebního odpadu. Navrhujeme doplnění požadavků v plánu pro nakládání s těžebním odpadem a doplnění plánu pro nakládání s těžebním odpadem o platné oprávnění organizace ve smyslu požadavku vyhlášky č.15/1995 Sb., která bude odebírat těžební odpad z úložného místa, rozhodnutí o zařazení úložného místa do kategorie a údaje o dodržení podmínek pro odstranění stavby.

Při formulování požadavků se mimo jiné vycházelo z legislativního výstupu projektu č. TBO 020CBU001 programu TAČR BETA “Výzkum a vývoj v oblasti využívání surovinových zdrojů ČR, zejména energetických surovin“, který výslovně doporučil úpravu § 12 vyhlášky č. 429/2009 Sb. Lze konstatovat, že všechny v projektu navržené změny § 12 vyhlášky byly do předkládaného návrhu vyhlášky beze zbytku zapracovány a to tak, že měly být upřesněny podmínky zpracování plánu nakládání s těžebním odpadem pro zpětný odběr a zpracování, což bylo promítnuto do odstavce 3, dále měly být doplněny podmínky pro zajištění ekologického monitorování a způsob definování konečného stavu úložného místa po ukončení zpětného odběru, což jsou požadavky odst. 3 písmeno f).

Byl doplněn odstavec 4, týkající se odpadů, které by mohly vzniknout při těžbě nebo úpravě rašeliny, neboť tato oblast nebyla dosud výslovně ve vyhlášce 429/2009 Sb. zmíněna. Dále byl doplněn odstavec 5, který řeší ty případy, kdy by došlo zároveň k ukládání i odebrání těžebního odpadu a bylo by nadbytečné zpracovávat pro tuto situaci dva plány.

Požadavky na úložná místa s odkazy na § 6 zákona č.157/2009 Sb. se již týkají znění účinného od 1. ledna 2018.

K Čl. II

Přechodná ustanovení poskytují dostatečný časový interval pro úpravy plánů pro nakládání s těžebním odpadem zpracovaných podle současných požadavků vyhlášky č. 429/2009 Sb., a to do konce roku 2020 tak, aby podnikatelské subjekty mohly bezproblémově doplnit stávající plány pro nakládání s těžebním odpadem.

K Čl. III

Účinnost se navrhuje stanovit s dostatečnou legisvakanční lhůtou.